

3. Davies S. F. M., Joyner L. P., Kendell S. E.: Coccidiosis, 1963.
4. Patyra W.: Medycyna Wet., 17, 6, 1961.
5. Pięnkowski M.: Medycyna Wet., 18, 7, 1963.
6. Pinkiewicz E.: Medycyna Wet., 14, 5, 1959.
7. Stojko A.: Medycyna Wet., 17, 5, 1962.
8. Stefański W.: Parazytologia weterynaryjna, PWRiL, 1963.
9. Tarkiewicz S.: Medycyna Wet. 4, 10, 1949.

Adres autora: dr Wanda Dubieńska, Kraków, ul. Kazimierza Wielkiego 19/1.

STANISŁAW BRONKOWSKI

Sędziszów

OBSERWACJE TERENOWE NAD TZW. „ZAKAŹNYM WYPRYSKIEM PROSIĄT” I SPOSOBAMI JEGO LECZENIA

Zakaźny wyprysk prosiąt (*Dermatitis infectiosa porcellorum*) jest chorobą obserwowaną od dość dawna. Choroba ta występuje na całym świecie, powodując duże straty ekonomiczne. Etiologia schorzenia jest złożona. Odpowiedzialnymi za wystąpienie choroby jedni czynią bakterie lub grzyby, drudzy czynniki abiotyczne jak nieodpowiednie żywienie, braki mineralne, braki witaminowe, błędy wychowu i pielęgnacji lub niewłaściwe pomieszczenia.

Własne obserwacje terenowe nad zakaźnym wypryskiem prosiąt obejmują lata 1965—1967 i zostały przeprowadzone w 20 miejscowościach powiatu jędrzejowskiego.

Przebieg choroby w miocie zaczynał się od zachorowania pojedynczych sztuk, następnie szybko obejmowała ona cały miot. Warto jednak zaznaczyć, że w sporadycznych przypadkach pojedyncze prosięta albo w ogóle nie wykazywały objawów chorobowych, albo szybko ulegały samowyleczeniu. Śmiertelność prosiąt w niektórych miotach dochodziła do 90%. Objawy choroby występują przez cały rok z tym, że większą ilość zachorowań notuje się w miesiącach letnich. Chorują wyłącznie prosięta młode w wieku od kilku dni do 2—3 tygodni życia. U 2—3 dniowych prosiąt obserwuje się posmutnienie, niechęć poruszanie się, nastroszenie włosów, drgawki, częściowa, a następnie całkowitą utratę apetytu, czasami biegunki. Na skórze w okolicy nosa, czoła, oczu, nasady uszu, klatki piersiowej, grzbietu i brzucha występują zaczerwienienia, następnie pojawiają się drobne pęcherzyki, z których po pęknięciu wydostaje się wysięk, który zasychając tworzy strupy. Nie zaobserwowano podwyższenia ciepłoty ciała. Prosięta nieleczone padają zwykle po ok. 2—5 dniach od wystąpienia pierwszych objawów chorobowych. Nieliczne zmiany w postaci strupków na skórze sutek obserwuje się również u macior karmiących. Proces chorobowy u macior nie ma jednak tendencji do rozprzestrzeniania się na dalsze partie skóry i znika bez leczenia.

Sekcjonując sztuki padłe, stwierdza się oprócz zmian na skórze silne wychudzenie, anemię oraz nieżyły przewodu pokarmowego. Choroba występuje zarówno w gospodarstwach indywidualnych jak i wielkostadowych. Chorowały prosięta pochodzące od macior żywionych w okresie przed i poporodowym według wskazań i wymogów diety, a stan utrzymania i pielęgnacji nie budził zastrzeżeń. Wydaje się przede wszystkim, że błędy żywieniowe, braki mineralne i witaminowe, oraz nieodpowiednie środowisko nie były w obserwowanych przypadkach zasadniczymi czynnikami chorobotwórczymi.

Zakaźny wyprysk prosiąt leczono przy pomocy antybiotyków: penicyliny, detreomycyny, chlorocykliny, mepataru, aureomycyny. Ilości podawanych

antybiotyków oraz mioty leczone i wyniki osiągnięte podano w tabeli:

Antybiotyk	Dawkowanie	Ilość prosiąt poddanych leczeniu	Ilość %	
			prosiąt wyleczonych	%
Penicylina	100.000 j./dobę parenteralnie	83	43	50,6
Detreomycyna	0,25 g/dobę przez 2—3 dni doustnie	90	58	64,4
Chlorocyklina	0,25 g/dobę przez 2—3 dni doustnie	33	25	75,8
Mepatar	200—400.000 j. przez 3—4 dni doustnie	86	67	77,9
Aureomycyna Pfizer	0,125 g/dobę przez 3—4 dni doustnie	29	26	89,8
Ogółem:		321	218	68,0

Leczenie antybiotykami uzupełniano jednorazową iniekcją 10 ml 25% *Calcium borogluconatum*, 2 ml Vit. A+D₃ oraz 10—15 ml serowakcyny Suiforin. Jak wynika z tabeli, najlepsze wyniki w badaniach własnych uzyskano po stosowaniu aureomycyny. Z uwagi jednak na to, że jest to preparat trudno dostępny dla praktyków, można dla leczenia zakaźnego wyprysku prosiąt zalecić doustne podawanie Mepataru „Polfa”, który wykazał również wysoką skuteczność.

Adres autora: lek. wet. Stanisław Bronkowski, Sędziszów, pow. Jędrzejów, PZLZ.

LECHOSŁAW BUCHALSKI

Brzeźnica

PROBA ODROBACZANIA PSÓW DERMAPHOSEM (Z-50)

Do doświadczenia użyto 10 psów obojga płci, w wieku od 4 miesięcy do dwu lat, wagi od 2 do 25 kg, bez określonej rasy, będących własnością okolicznych rolników. Makroskopowe badanie kału przeprowadzone w płytce Petriego nie wykazało obecności pasożytów. Mikroskopowe badanie kału metodą flotacyjną Fülleborna, przy użyciu nasyconego roztworu soli kuchennej, wykazało zarażenie pasożytami jelitowymi o średniej intensywności. Stwierdzono jaja: *Uncinaria stenocephala*, *Toxocara canis*, *Toxascaris leonina*, *Echinocasmus perfoliatus*. U 8 badanych psów stwierdzono liczne oocysty ziarniaka *Isospora bigemina*.

Do odrobaczenia użyto chemicznie czystego preparatu fosforoorganicznego — Dermaphos, opracowanego przez Instytut Przemysłu Organicznego w Warszawie. Psy użyte do doświadczenia podzielono na dwie grupy, jednej z nich podawano 100 mg chemicznie czystego preparatu na 1 kg wagi ciała, a drugiej 150 mg/kg w.c. Przed podaniem, Dermaphos roz-